

Samfundsbeskrivelse A

Lidt om COVID-19

Lidt om mig selv

Lidt om fagets opbygning

Lidt om Absalon (Ikke biskoppen)

Lidt om nationalregnskabet

Næste gang

OPS (Oplysninger til Politter om Samfundet)

Hvad gør jeg, hvis jeg selv eller en tæt på mig har COVID-19 eller symptomer?

- Bliv hjemme, hvis
 - du har symptomer eller er testet positiv.
 - du har været i nær kontakt med en smittet.
- Hvis du har været i nær kontakt med en smittet, fx en du bor sammen med, til en forelæsning, en fest eller lignende, skal du blive testet.
- Skriv til corona@samf.ku.dk, hvis du er smittet eller har været i nær kontakt med en person, der er smittet.
- Skriv til din kursusansvarlige, hvis du bliver hjemme pga. sygdom eller symptomer, eller ikke er tryk ved at komme på campus.

Hvis du er i tvivl, så læs mere på KUnet:

[Din studieinformationsside > Coronavirus > Tilbage på campus](#)

Hvordan skal jeg opføre mig på campus?

- Download den officielle smittesporings-app: smitte | stop
- Vask dine hænder tit, eller brug håndsprit
- Host eller nys i dit ærme
- Undgå håndtryk, kindkys og kram – begræns den fysiske kontakt.
- Hold afstand og bed andre tage hensyn.

Læs mere på Kunet: [Din studieinformationsside](#) > [Coronavirus](#) > [Tilbage på campus](#)

Rammer for Streaming: Regler

- Al undervisning bliver streamet, så de studerende på kurset kan se det online.
- Studerende MÅ IKKE optage billede eller lyd, hvis ikke det er aftalt med underviseren.
- Optaget materiale fra kurset (f.eks. forelæsninger) MÅ KUN gemmes i Absalon kursusrummet.
- Studerende MÅ IKKE dele eller vise streaming eller optagelser fra kurset til andre, heller ikke hvis det er gjort tilgængeligt i Absalon kursusrummet. Vær opmærksom på, hvem der kan "kigge med", hvis der er andre omkring dig, når du ser streamet undervisning.
- Hvis der er krav om aktiv deltagelse i dele af undervisningen, SKAL de studerende fremlægge med streaming. Underviseren kan vælge, at fremlæggelsen skal optages og være tilgængelig i Absalon kursusrummet.
- Ved streaming eller optagelse må man ikke kunne se deltagerne i undervisningslokalet, medmindre de har givet samtykke. Dog - så længe der er tale om streamet undervisning knyttet til det enkelte kursusfag med de studerende, der er tilmeldt kurset, og med kursets underviser, kræves der ikke samtykke fra de studerende.
- Man kan ikke alene henvise til noget (forkert) en underviser har sagt i en undervisningssituation, når man er til eksamen, hvis der i pensum eller andre steder i undervisningen er angivet noget mere korrekt.

Rammer for Streaming: Aftaler

- Underviseren beslutter - og orienterer holdet om - hvorvidt forelæsninger optages og gemmes eller kun er tilgængelige ved streaming.
- Underviseren beslutter - og orienterer holdet om – hvorvidt studenterpræsentationer streames eller gemmes i Absalon kursusrummet.
- Underviseren aftaler med holdet, om der må streames video af deltagerne i gruppediskussioner. Studerende som ikke ønsker at optræde på video, har ret til at sætte sig uden for billedet. Det aftales, om diskussionerne skal optages eller blot streames.
- Underviseren diskuterer en “streaming-kultur” med holdet. Hvad gør det ved undervisningen at der er kamera på, og hvordan sikres en fri og faglig undervisning, med plads til diskussion og spørgsmål?

Tag en for holdet - og giv en til holdet

Vil du hjælpe med at få online undervisning til at fungere bedst muligt for dig selv og resten af holdet?

- Vi har brug for 1-2 studerende pr. hold, som kan hjælpe med det tekniske setup, lyd og billede, efter de to første uger af semestret og resten af semestret.
- **Hvad får jeg ud af det?**
 - kursus i slutningen af uge 37
 - 500 kr., som du donerer til en eksisterende studenterfaglig aktivitet eller forening efter eget valg.
- **Hvordan melder jeg mig til?**
 - Send dit navn, din e-mail og dit holdnavn til uvteknik@samf.ku.dk senest fredag den 4. september.

Lidt om mig selv

- Cand.polit.
- Læst på jura og i Frankrig (meritoverført)
- Mange år i centraladministrationen
- Partner i Cphfacilitation og Portfolio Planner samt forfatter
- Fagkyndig og ekstern lektor Økonomisk Institut
- Mange børn

Sådan kommer du på: skriv www.socrative.com på din PC/MAC eller søg APP Socrative student

Student Login

Room Name

636991

JOIN

**Indtast "636991"
og tryk "Join"**

Formålet med Samfundsbeskrivelse A (uddrag):

—
”Der er tale om et indledende kursus på Økonomi med særlig fokus på, at de studerende opnår viden/færdigheder/kompetencer i at finde relevante statistiske rådata eller statistik for et vilkårligt samfundsrelevant område, bearbejde og fremstille data til nye statistikker, præsentere og beskrive indholdet i statistikkerne samt forklare årsagerne til den beskrevne udvikling med udgangspunkt i den samfundsbeskrivende metode. Kurset er af praktisk betydning for såvel studerende som uddannede økonomer, hvad enten de kommer til at arbejde i den private sektor eller i den offentlige sektor.”

Hele formålsbeskrivelsen kan læses på Absalon

Samfundsbeskrivende metode

Består i princippet af fire elementer:

- Finde relevant statistisk data eller statistik for et vilkårligt samfundsrelevant område
- Bearbejdning og fremstilling af data til nye statistikker
- Præsentere og beskrive indholdet i statistikkerne
- Analysere og forklare årsagen for den iagttagne udvikling

F
o
k
u
s
m
e
t
o
d
e

F
o
k
u
s
f
a
g
s
p
o
r

Forløbet i Samfundsbeskrivelse A

Metodespor

Fagspor

FÆLLES
EKSAMEN
JANUAR 2021

Semesterets temaer i fagsporet

Nationalregnskab

Priser

Indkomster

Pensum

- Statistisk Tiårsoversigt 2020 (Fysisk udgave!)
- Morten Hjulsager: Kompendium
Nationalregnskabet
- Mikael Trier og Per Ulstrup Johansen: Praktisk
Statistisk metode for økonomer
- Mikael Trier og Per Ulstrup Johansen Danmarks
økonomi siden 1980
- Hjern Zernichow Borberg: EU – Et overblik
- Kasper Lindgaard: Priser, indkomster og ulighed

Forelæsning og holdundervisning

Forelæsninger:

- 10 temaforelæsninger á 2 timer i løbet af semesteret.
- 7 metodeforelæsninger á 2 timer i fremstilling, bearbejdelse og anvendelse af data. Udgangspunktet er statistikbanker, fremstillede datasæt samt beregninger og fremstilling af figurer i Excel-regneark.

Holdundervisning:

- Der bliver 21 * 2 holdundervisnings-/øvelsestimer
Holdundervisningen vil understøtte forelæsningerne.
- Selvstændigt gennemgå særlige dele af pensum.
- Derfor er holdundervisning ikke (altid) det samme som øvelsestime.

Undervisningen tager udgangspunkt i formålsbeskrivelsen – et eksempel:

■ Viden:

- Nationalregnskabets formål, afgrænsninger, prisbegreber, indkomstbegreber, produktivitsbegreber, beskæftigelsesbegreber, forsyningsbalancen og den funktionelle indkomstfordeling, herunder fordelt på erhvervsgrupper,
- Nationalregnskabs identiteterne: opsparing = disponibel BNI forbrug, fordringserhvervelsen, netto = opsparing – investeringer samt sammenhængen mellem udviklingen i fordringserhvervelsen, netto og udviklingen i udlandsstillingen (kapitalbalancen).
- Relevante nøgletal fra nationalregnskabets hovedkonti, institutionelle sektorer, finansielle konti samt forklaringer på udviklingen i forsyningsbalancens komponenter, nettofordringserhvervelsen og opsparingen.

■ Færdigheder:

- Udvælge relevante dele af de gennemgåede emner, begreber, identiteter, sektorer og konti samt beskrive forskelle mellem disse inden for de gennemgåede emner i nationalregnskabet, når udviklingen skal beskrives. Udvælge centrale forklaringer på udviklingen i forsyningsbalancens komponenter, nettofordringserhvervelsen, opsparingen og andre relevante indkomstbegreber i nationalregnskabet.

Eksamen, hjemmeopgaver og lynprøver

Eksamen

- 6 timers lukket eksamen januar 2021 – udvalgte pensumbøger må medbringes – uden noter i!

Lynprøver

- Der bliver to lynprøver
- Lynprøve 1: 2 timers opgave i holdtiden.
- Lynprøve 2: 4 timers opgave – samme sted som eksamen.

Hjemmeopgaver

- Der stilles løbende mindre skriftlige miniopgaver.
- To større hjemmeopgaver.

For at kunne gå til eksamen i SAMF A skal man have godkendt mindst 3 af 4 (større) hjemmeopgaver/lynprøver.

Studiegrupper er en genvej

Flere gode grunde, her er nogle:

- Giver deadlines i forberedelsesarbejdet
- Motiverer til faktisk at få regnet opgaver
- Giver mulighed for fælles at hente og bearbejde data
- Giver mulighed for repetition.

Nationalregnskab 1: Grundkursus

Pensum: Nationalregnskabet,
kap. 1-3 + 9

Fagsporet – hvor er vi henne?

Fagsporet:	Tema:
------------	-------

31. August	Introduktion og Nationalregnskab 1: Grundkursus
2. September	Nationalregnskab 2: Ligevægtsbetingelsen, BNP-svingninger, revisioner
16. September	Nationalregnskab 3: Årsagsforklaringer indenlandsk del forsyningsbalancen 1
30. September	Nationalregnskab 4: Årsagsforklaringer indenlandsk del forsyningsbalancen 2
21. Oktober	Nationalregnskab 5: Årsagsforklaringer udenlandsk del, produktivitet og sektorer
11. November	Priser
18. November	Indkomster
25. November	EU: ØMU
2. December	EU: Budget Politikker
9. December	Repetition

Formålsbeskrivelsen

■ Viden:

- **Nationalregnskabets formål, afgrænsninger, prisbegreber**, indkomstbegreber, produktivitetsbegreber, beskæftigelsesbegreber, forsyningsbalancen og den funktionelle indkomstfordeling, herunder fordelt på erhvervsgrupper,
- Nationalregnskabs identiteterne: opsparing = disponibel BNI forbrug, fordringserhvervelsen, netto = opsparing – investeringer samt sammenhængen mellem udviklingen i fordringserhvervelsen, netto og udviklingen i udlandsstillingen (kapitalbalancen).
- Relevante nøgletal fra nationalregnskabets hovedkonti, institutionelle sektorer, finansielle konti samt forklaringer på udviklingen i forsyningsbalancens komponenter, nettofordringserhvervelsen og opsparingen.

■ Færdigheder:

- **Udvælge relevante dele af de gennemgåede emner, begreber, identiteter, sektorer og konti samt beskrive forskelle mellem disse inden for de gennemgåede emner i nationalregnskabet, når udviklingen skal beskrives.** Udvælge centrale forklaringer på udviklingen i forsyningsbalancens komponenter, nettofordringserhvervelsen, opsparingen og andre relevante indkomstbegreber i nationalregnskabet.

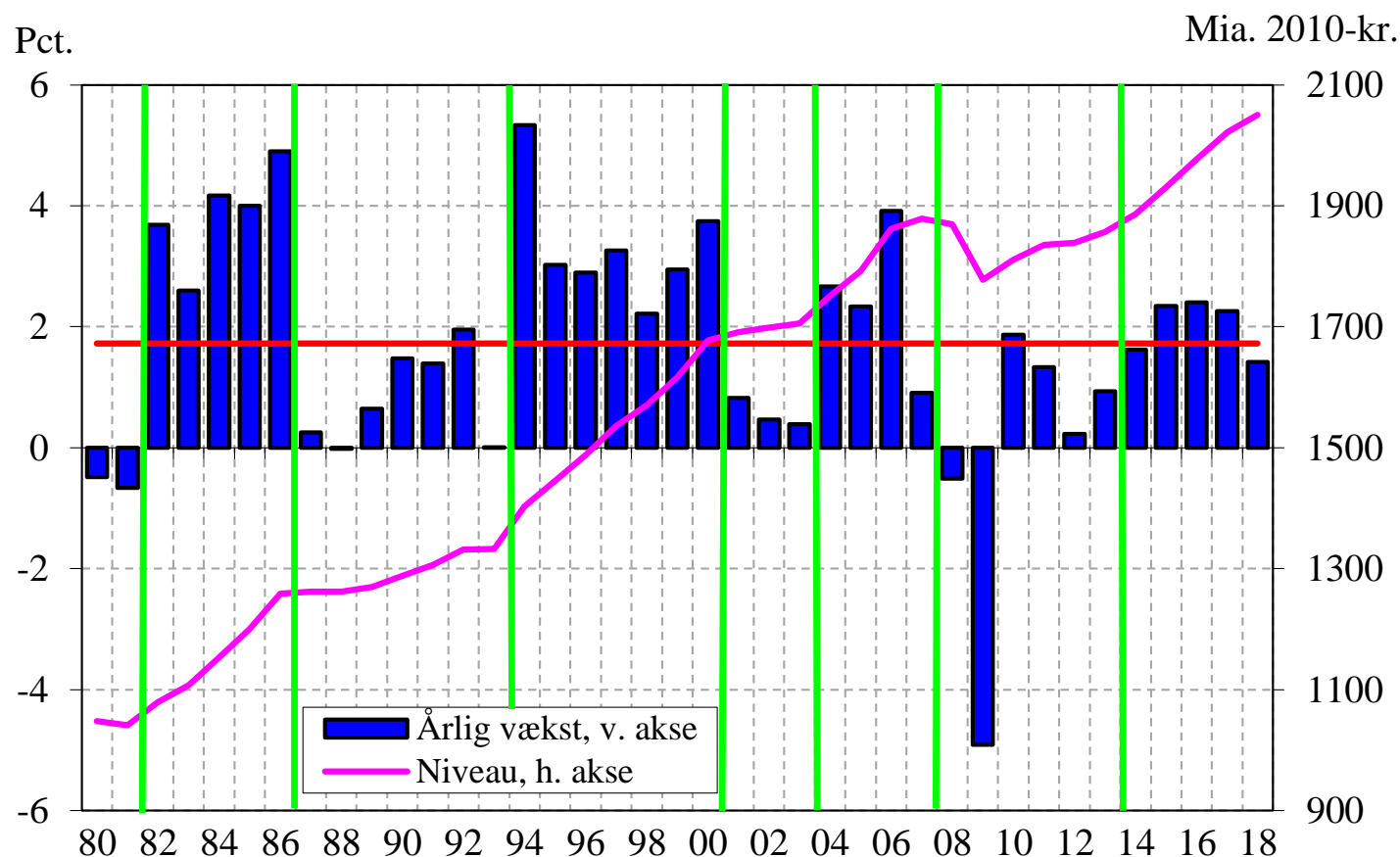
Unikke nøgletal (nationalregnskabet)

- Bruttonationalproduktet (BNP) = økonomisk vækst = Y
- Privat forbrug (konsum) = C
- Offentligt forbrug (konsum) = G
- Investeringer = I
- Opsparing = S
- Nettofordringserhvervelsen
- Og flere andre...

Bruttonationalproduktet (BNP) = økonomisk vækst = Y

Figur 3.1. Den reale produktion (BNP)

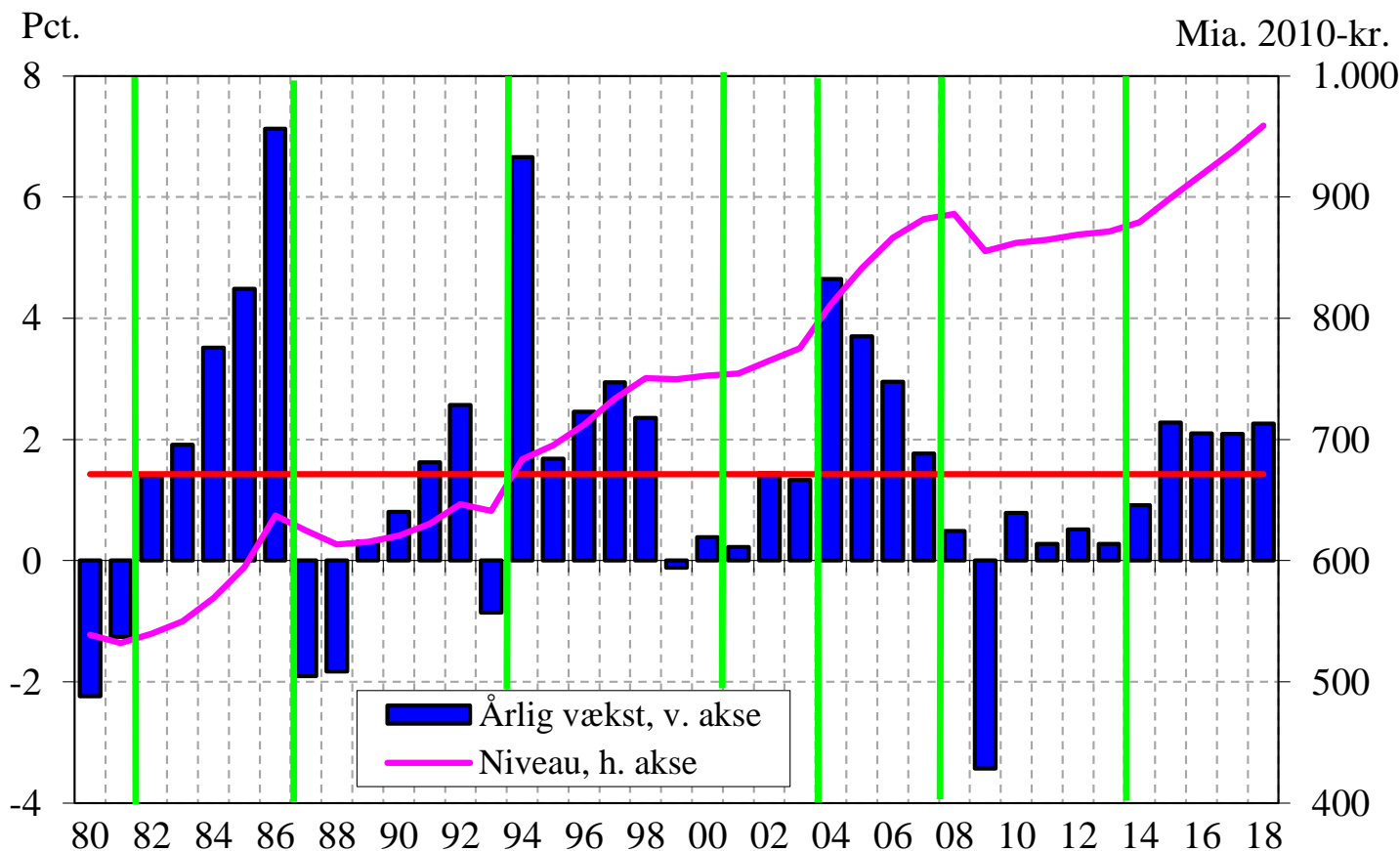

Anm.: Den røde linje viser den gennemsnitlige årlige vækstrate, og de grønne linjer viser skift i konjunkturerne.

Kilde: www.statistikbanken.dk, tabel NAHL2 (eller NAN1).

Privat forbrug (konsum) = C

Figur 6.1. Det reale private forbrug (inkl. NPISH)

Anm.: Den røde linje viser den gennemsnitlige årlige vækstrate, og de grønne linjer viser skift i konjunkturerne.

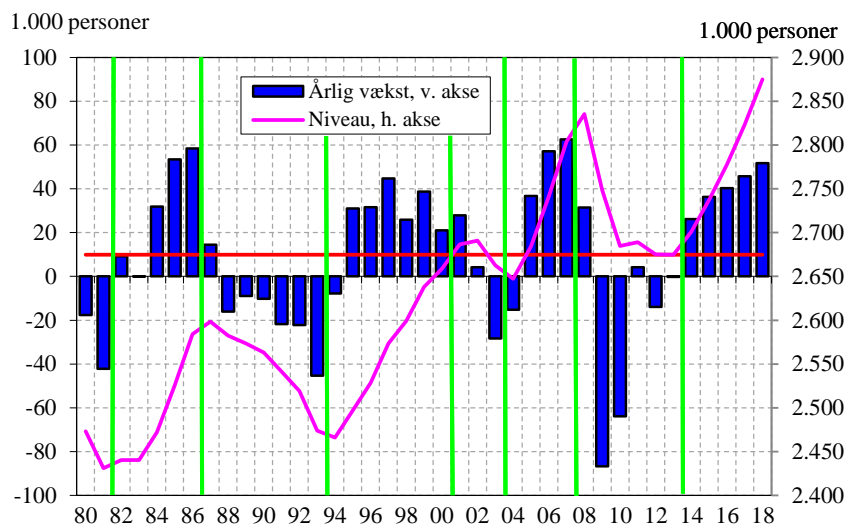
Kilde: www.statistikbanken.dk, tabel NAH1 (eller NAN1).

Øvrige nøgletal i nationalregnskabet, som også findes i andre statistikker

Beskæftigelsen

Figur 3.4. Den samlede beskæftigelse (ekskl. personer på orlov)

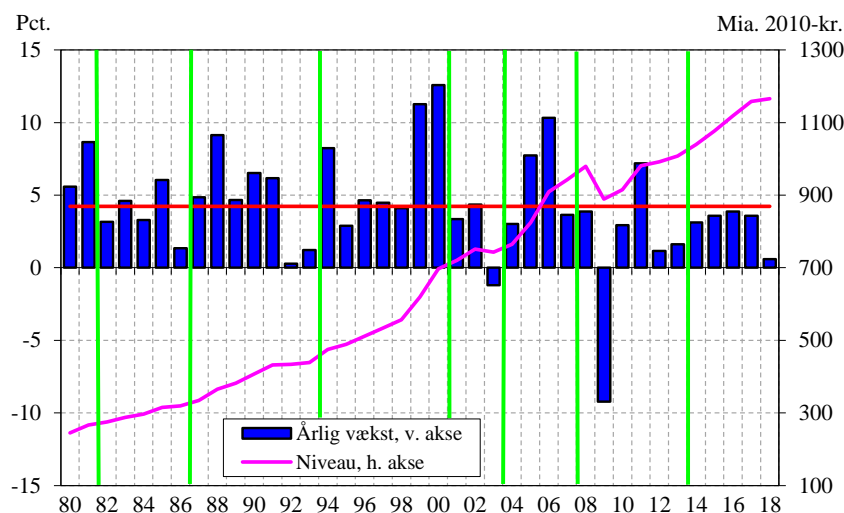

Anm.: Den røde linie viser den gennemsnitlige årlige stigning, og de grønne linjer viser skift i konjunkturerne.

Kilde: www.statistikbanken.dk, tabel NIO5F.

Udenrigshandel fx eksport

Figur 7.1. Den reale eksport af varer og tjenester

Anm.: Den røde linie viser den gennemsnitlige årlige vækstrate, og de grønne linjer viser skift i konjunkturerne.

Kilde: www.statistikbanken.dk, tabel NAH1 (eller NAN1).

Hvordan beregnes fx bruttonationalproduktet (BNP)?

– Identitet:

- $BNP = \text{produktionsværdi fratrasket forbrug i produktionen (dvs. råstoffer m.v.)}$

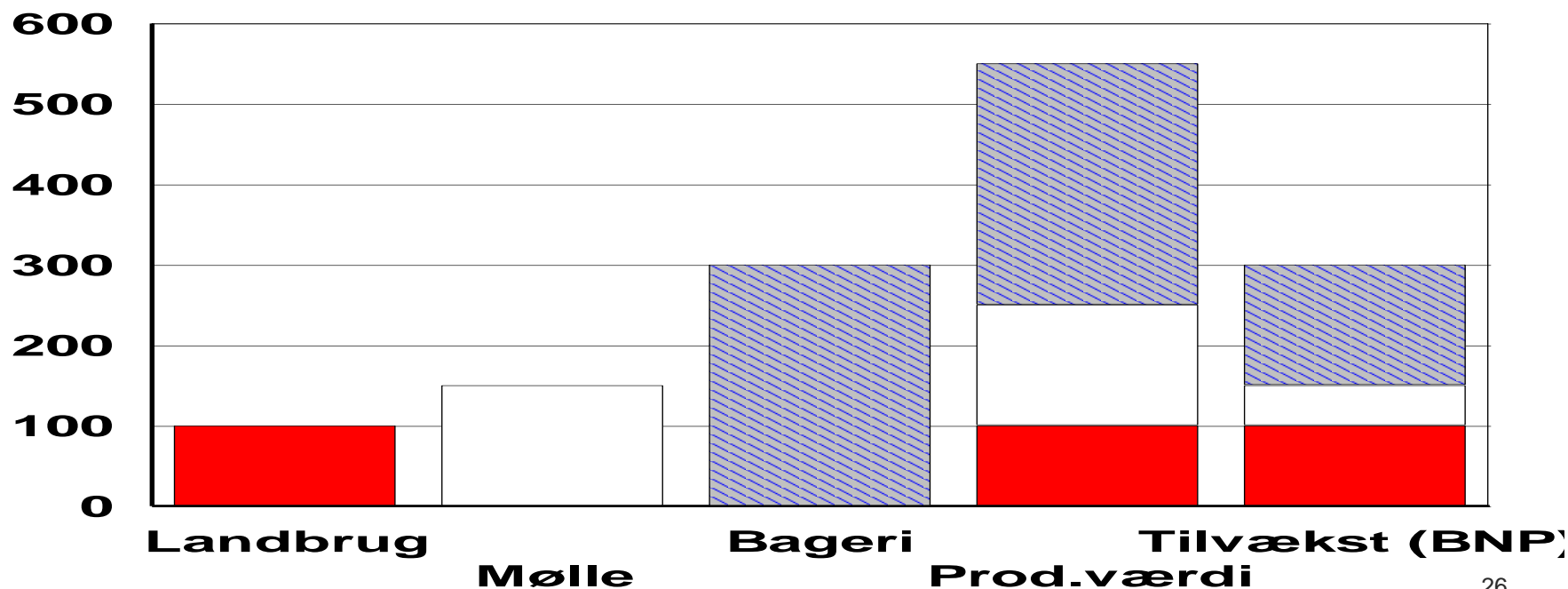
Eksempel: Lukket økonomi det vil sige uden offentlig forvaltning og service = ingen skatter, subsidier. Intet udland.

1. Landbruget sælger korn til mølle for 100 kr.
2. Møllen sælger mel til et bageri for 150 kr.
3. Bageriet sælger brød til en husholdning (dig og mig) for 300 kr.

Tilvæksten i samfundet (målt ved BNP) =

tilvæksten (produktion - forbrug i
produktionen) i samtlige indenlandske
erhverv fx landbrug + mølle + bageri.

Eksempel år 2013

–
Samlet produktion i Danmark: 3.644,7 mia. kr.
(i markedspriser = inkl. produktskatter m.v.)

– Forbrug i produktionen 1.715,0 mia. kr.

= Bruttonationalprodukt (BNP) 1.929,7 mia. kr.

Kilde : ST s. 106 eller 108 (produktionskonto)

Nationalregnskabets formål:

- Formålet er at give et helhedsbillede af den samfundsøkonomiske aktivitet i Danmark i en given periode.
- Måleenheden i Danmark: danske kroner.
- Formålet er at vise:
 - hvorledes indkomsten i Danmark skabes som et resultat af en produktionsproces,
 - hvordan denne indkomst dernæst fordeles og omfordeles,
 - før den giver anledning til efterspørgsel efter varer og tjenester til forbrug og investering.

Nationalregnskabet afgrænsninger

Hvad indgår i nationalregnskabet:

- Alene varer og tjenester produceret med markedsmæssige salg og fortjeneste for øje indgår - objektiv værdiansættelse - enkelte undtagelser. Fx indgår produktionen af broer, salg af grise, Grundfos pumper samt revisorarbejde.
- Illegal aktivitet og sort arbejde.
- Alene varer og tjenester produceret i det geografiske Danmark indgår (Grønland og Færøerne indgår ikke) *samt varer produceret i udlandet, men ejet af danske virksomheder*. Driller Danmarks Statistik.

Nationalregnskabet afgrænsninger 2

—
Hvilke undtagelser (ikke-markedsmæssigt salg) indgår i nationalregnskabet?

- Produktionen af offentlige tjenesteydelser = omkostningerne indgår = ikke-markedsmæssig produktion.
- Værdi af husholdningernes produktion indgår fx landmændenes forbrug af egen produktion (skøn)
- Værdi af boligbenyttelse af ejerbolig = produktion til eget brug (ikke-markedsmæssig produktion). Værdi = tilsvarende udlejning.

Nationalregnskabets afgrænsninger 3

—
Hvad indgår fx ikke direkte? Måske indirekte med modifikationer:

- Gør det selv arbejde = GDS (når du ikke er professionel)
- Værdi af husholdningernes egne tjenesteydelser fx madlavning.
- Naturlige processer uden menneskets medvirken fx vækst i fiskeforekomster
- Offentlige overførsler indgår ikke i produktionen, men er medtaget under de institutionelle sektorer.

Senator R. Kennedy og Professor Mankiw:

“Gross domestic product does not allow for the health of our children, the quality of their education, or the joy of their play. It does not include the beauty of our poetry or the strength of our marriages, the intelligence of our public debate or the integrity of our public officials. It measures neither our courage, nor our wisdom, nor our devotion to our country. It measures everything, in short, except that which makes a life worthwhile, and it can tell us everything about America except why we are proud that we are Americans”.

“GDP does not measure the health of our children, but nations with larger GDP can afford better health care for their children. GDP does not measure the quality of their education, but nations with larger GDP can afford better educational systems. GDP does not measure the beauty of our poetry, but nations with larger GDP can afford to teach more of their citizens to read and enjoy poetry. GDP does not take account of our intelligence, integrity, courage, wisdom, or devotion to country, but all of these laudable attributes are easier to foster when people are less concerned about affording the material necessities of life. In short, GDP does not directly measure those things that makes life worthwhile, but it does measure our ability to obtain the inputs into a worthwhile life”.

Kritik af nationalregnskabet (eksempler):

1. Tager ikke højde for tuskhandel. Ulande har en høj grad af bytteøkonomi = ikke synligt i nationalregnskabet.
2. Tilsvarende sort økonomi (med de før nævnte modifikationer), som kan varierer med forskellige landes kulturer. Jo større sort økonomi, jo større skøn, jo større usikkerhed.
3. Statsliggørelsen af civilsamfundet påvirker også nationalregnskabet. Jo mere det offentlige har overtaget = flere offentlige ansatte, jo mere velstand i nationalregnskabet.

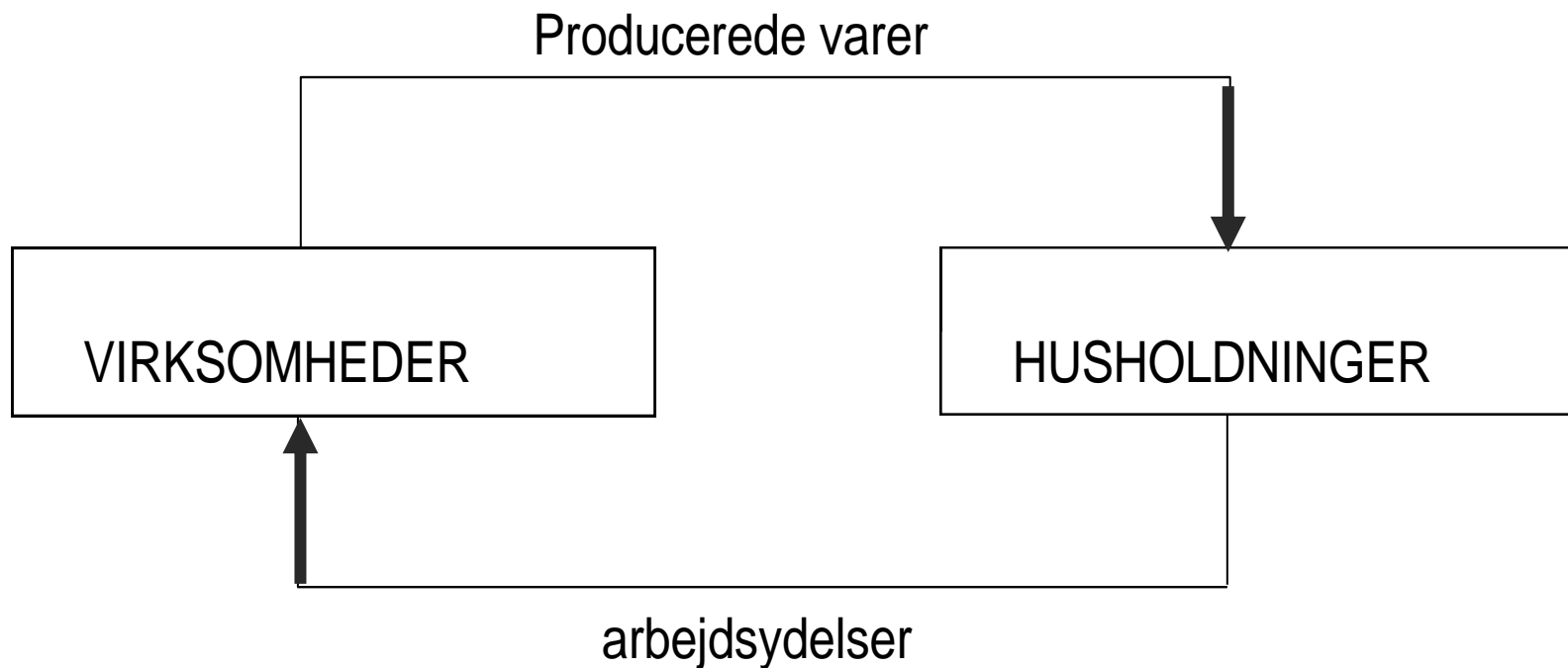
Kritik af nationalregnskabet 2 (eksempler):

4. Tager ikke højde for at vi bruger af verdens naturressourcer, jo mere vi bruger af ressourcerne, jo højere velstand i nationalregnskabet, selvom begrænset mængde til rådighed.
5. Forurening er positiv. Jo mere forurening, jo mere velstand i nationalregnskabet.
6. Ulykker er positivt i nationalregnskabet. Jo flere ulykker, jo mere velstand.
7. Dårlig velstandsmåler fx BNP pr. indbygger fortæller intet om fordelingen eller borgerens tilstand i øvrigt (børnedødelighed, analfabetisme).

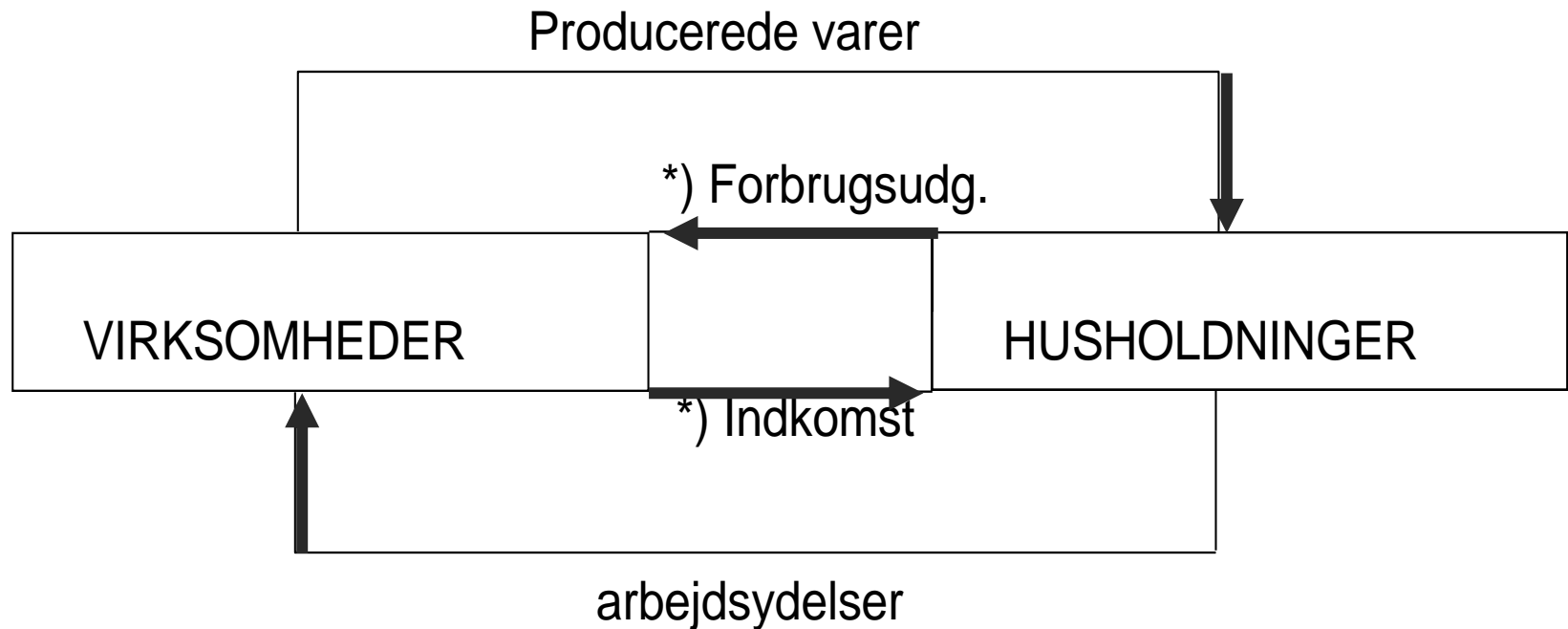
Det økonomiske kredsløb

Simpelt reelt kredsløb (bytteøkonomi/tuskhandel)

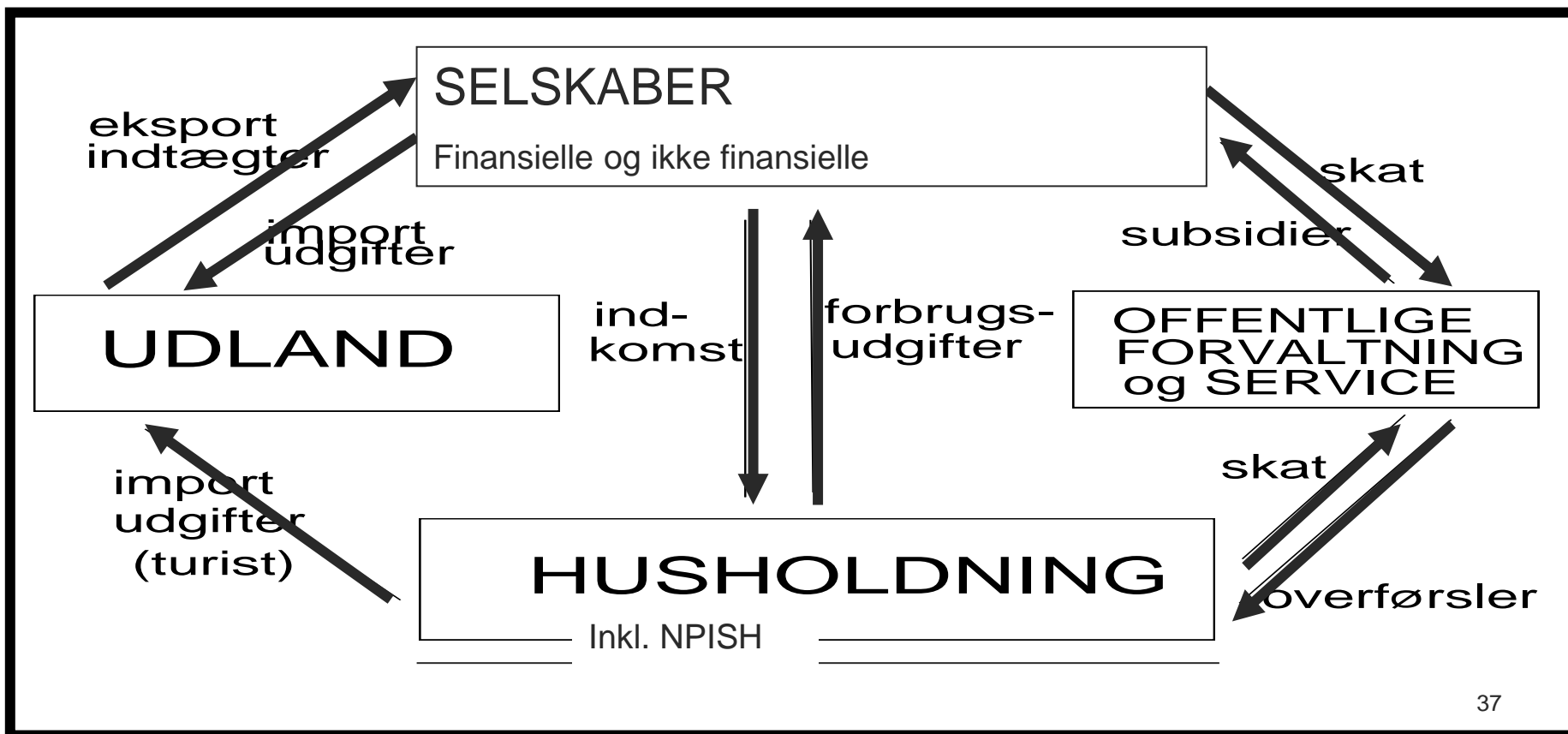
Pengekredsløbet

Udvidet penge kredsløb

- Pointe: Enhver udgift = indtægt.
- Pointe: Ændres en enkelt strøm = effekt på hele økonomien.

To prisbegreber i nationalregnskabet

- Værdier som alle transaktioner opdeles i
- Værdier som kun regulære vare- og tjenestestrømme (reale aktiviteter) kan opdeles i

Alle transaktioner kan opdeles i:

—

Markedspriser (fx BNP – den som vi forbrugere betaler)

2013:

1.929,7 mia.kr.

- produktskatter (moms + punktafgifter)

260,2 mia.kr.

+ produktsubsidier

= **Basispriser** (produktionsværdi og værditilvækst,

fx Bruttoværditilvækst BVT) 1.669,5 mia.kr.

- andre produktionsskatter (vægtafgifter + ejendomsskatter)

11,0 mia.kr.

+ andre produktionssubsidier

= **Faktorpriser** (Bruttofaktorindkomst BFI)

1.658,4 mia.kr.

Kilde: ST s. 106.

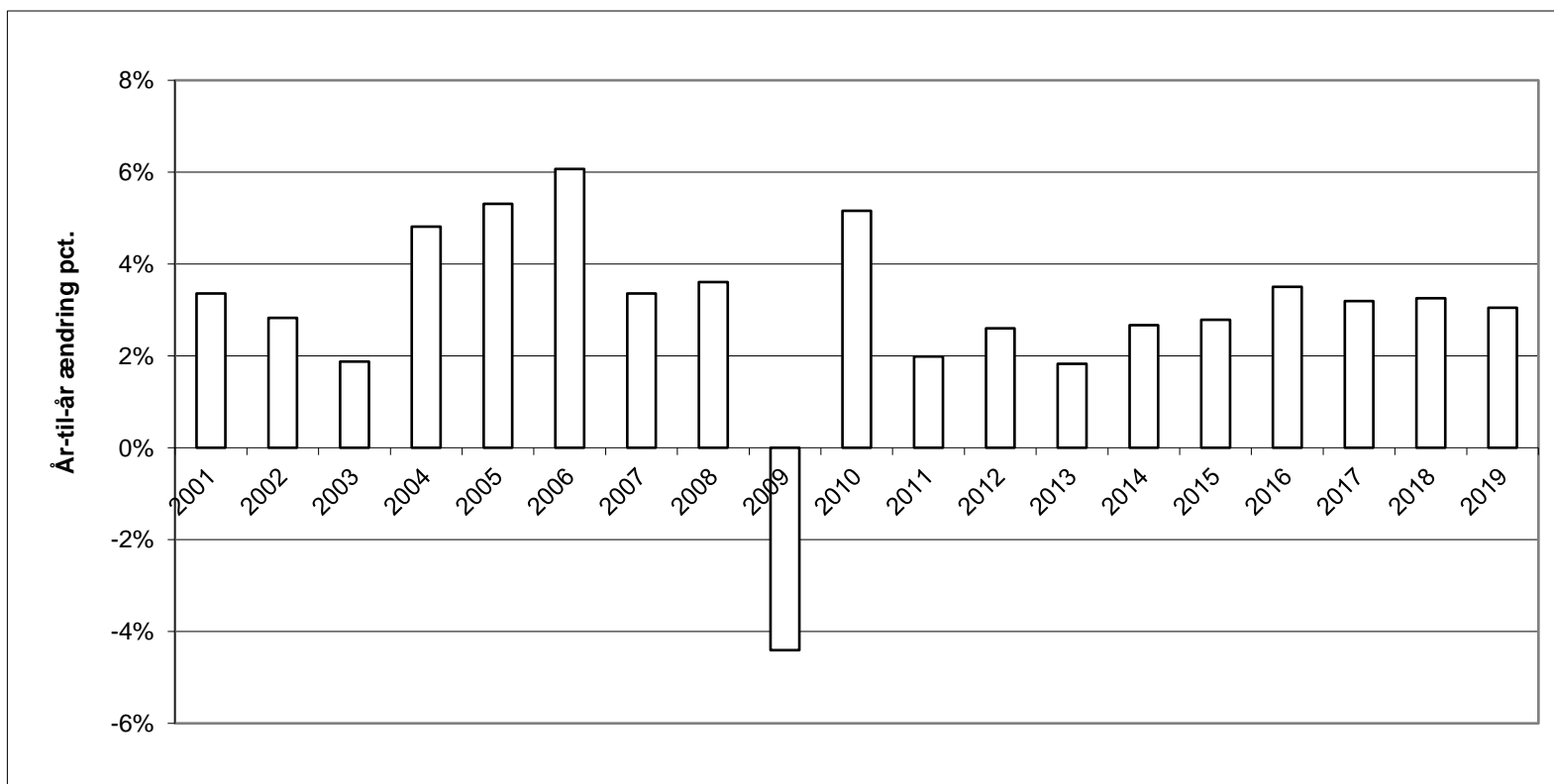

Værdi som kun reale aktiviteter kan måles i : Årets priser

- Reale aktiviteter = regulære vare- og tjenestestrømme = kan måles mængder
- Kaldes også løbende priser
- Årets priser = Værdiudviklingen V
- $V = P * M$ (V =værdi, P =pris, M =mængde)
- Problem: påvirket af alm. prisudvikling

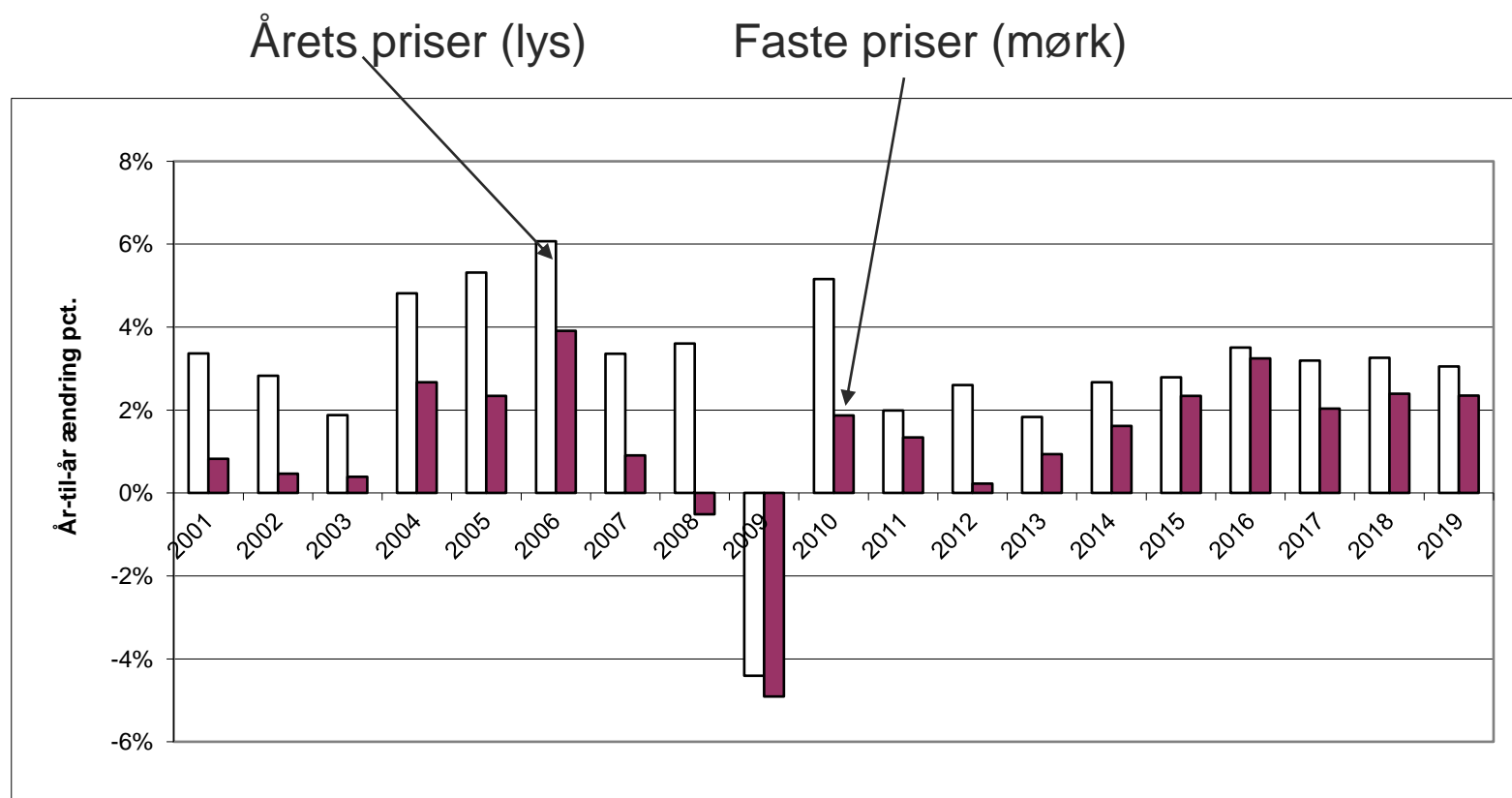

"Økonomisk vækst" opgjort i årets priser

Værdier som kun reale aktiviteter kan opdeles i: Faste priser (p.t. 2010-priser)

Næste gang

- Nationalregnskab 2:
Ligevægtsbetingelsen, BNP-svingninger
og revisioner
 - Kig i Statistisk Tiårsoversigt (side 104-133)
samt læs side 190-193
 - Nationalregnskabet, kap. 2 + 5
 - Danmarks økonomi, kap. 3.1-3.2
 - Læs noter

OPS

DANMARK TIR D. 8. OKT 13 KL. 20:21

Ung digter: I ghettoerne er alle kriminelle

f DEL 69

TWEET

PRINT

SEND

JENSENS

Det læs

1 To år eft
forsvund
nu

273 læser lige

2 Modeko
ny chok-
samme !

152 læser lige

3 Populær
gået kon
institutio